

Ondernemend aanbesteden, bijeenkomst 20 mei 2010

Aanbesteding bomen en heesters

Kerngegevens

Levering van bomen en heesters. Deze levering dient te worden uitgevoerd ultimo 2010. De overeenkomst gaat in eind 2010 en zal een looptijd hebben van vier jaar. Opdrachtgever is een 10tal Brabantse gemeenten. De exacte contractwaarde is vooraf niet exact te bepalen, maar zal, gebaseerd op bestedingen uit het verleden, boven de Europese drempel liggen

Toelichting

De gemeenten in kwestie hebben besloten om gezamenlijk één aanbesteding in de markt te zetten. De toestand van de gemeentelijke financiën wordt bekend verondersteld. Zeker in het licht van de nog te verwachten, ingrijpende bezuinigingen vanuit Den Haag dient iedere eurocent te worden omgedraaid. Door clustering van de diverse gemeentelijke behoeftes wordt beoogd "kwantumkorting" te verkrijgen. Tegelijkertijd bestaat er bij de gemeenten zorg over het effect van deze clustering. Het kan zijn dat kleinere bedrijven niet aan bod komen. Daardoor neemt de concurrentie af en zouden de door de overblijvende inschrijvers aangeboden prijzen weer kunnen stijgen. De gemeenten hechten grote waarde aan duurzaamheid. Zij willen er zeker van zijn dat de te leveren bomen en heesters biologisch zijn geteeld. Dat moet aantoonbaar zijn. Ten slotte zullen van de inschrijvers passende financiële garanties moeten worden gekregen, waardoor zeker is dat de op zichzelf omvangrijke opdracht correct kan worden uitgevoerd.

Hoe moet dit allemaal geregeld worden? Welke elementen moeten in de aanbesteding worden verwerkt? Aan de ene kant moet de aanbesteding voldoen aan de Europese eisen. Tegelijkertijd moet de aanbesteding voor de markt haalbaar en aantrekkelijk zijn. Welke branchespecifieke onderdelen moeten daarin een plaats krijgen? Welke elementen moeten zeker niet in de aanbesteding terechtkomen?

De bijeenkomst op 7 april heeft de volgende informatie opgeleverd:

- er zijn 7 – 8 grote landelijke spelers, daarnaast zijn er 8 – 10 kleinere bedrijven die via de grote bedrijven gemeenten beleveren;

- verdeling in percelen is niet nodig voor wat betreft de grootte van de opdracht. Wel is het belangrijk om bomen en heesters in verschillende percelen onder te brengen omdat het totaal verschillende producten zijn;
- de kosten stijgen met de grootte van de boom of heester
- duurzaamheid is een belangrijk aspect voor de marktpartijen, roepen dat alles inheems geleverd moet worden beperkt het aantal marktpartijen aanzienlijk, aan de eisen opgesteld door AgentschapNL kan niet zondermeer voldaan worden;
- sociale aspecten zijn niet aan de orde geweest.

Discussiepunten voor 20 mei

- Duurzaamheid: specifieker maken van de eisen vanuit AgentschapNL.
- Sociale aspecten: in hoeverre bestaat er mogelijkheden voor initiatieven als aanbieden van leerwerkplaatsen, stageplaatsen, begeleid werken.
- Scope van de aanbesteding: alleen levering of ook laten planten. Wat is het voordeel voor de gemeenten indien ze scope uitbreiden met aanplanten?

Aanbesteding met betrekking tot sloopwerken

Kernmerk

Opdrachtgever zijn drie Bizob gemeenten. In de loop van 2010 zullen per gemeente aanbestedingen worden uitgeschreven met een opdracht tot sloop van een of meer (asbesthoudende) panden. Bij de sloop van één van de panden is daarnaast ook sprake van bodemsanering en grondwatersanering. De huidige geschatte waarde van de verschillende aanbestedingen varieert sterk van ca € 20.000 tot meer dan € 2.000.000

Toelichting

Uit de aard der zaak is de uitvoering van (grootschalige) sloopwerken een activiteit met directe consequenties voor de omgeving. De gemeenten stellen dan ook hoge eisen aan veiligheid en kwaliteit. In de sloopbranche is sprake van aanmerkelijke kwaliteitsverschillen. Deze zijn deels te onderscheiden door certificering. Een zogenaamd BRLSVMS-007-certificaat is niet verplicht maar wel een indicatie. Dit certificaat heeft betrekking op (extra) eisen op het gebied van milieu, veiligheid en afvalscheiding. De gemeenten neigen er dan ook naar om dit certificaat verplicht te stellen als selectiecriteria. Tegelijkertijd bestaat er zorg over de vraag of hierdoor niet bij voorbaat – op zichzelf gekwalificeerde – bedrijven afhaken. Dit omdat bij een aanbesteding in het verleden gebleken is dat een groot aantal partijen dit certificaat niet hebben.

Verder is de prijs natuurlijk van belang. Moet deze voor 50% meewegen of moet een percentage hoger dan 50% worden toegekend aan de gevraagde kwaliteit? Zijn er nog andere kwaliteitscriteria die door de gemeente in de aanbesteding moeten worden verwerkt? Wat is ten slotte een redelijke financiële eis die door de gemeente aan de betreffende inschrijvers kan worden gesteld?

Hoe moet dit allemaal geregeld worden? Welke elementen moeten in de aanbesteding worden verwerkt? Aan de ene kant moet de aanbesteding voldoen aan de gemeentelijke eisen. Tegelijkertijd moet de aanbesteding voor de markt haalbaar en aantrekkelijk zijn. Welke branchespecifieke onderdelen moeten daarin een plaats krijgen? Welke elementen moeten zeker niet in de aanbesteding terechtkomen?

De bijeenkomst op 7 april heeft de volgende informatie opgeleverd:

- belangrijke certificaten om te vragen bij aanbesteding: ISO, VCA en BRLSVMS-007;

- Ca. 70 - 75% van de sloopbedrijven heeft het BRLSVMS-007-certificaat, ieder sloopbedrijf wat dit certificaat heeft, heeft een gedegen organisatie, slim dus om te vragen;
- een omzeteis per jaar van ca. 200% van de opdrachtwaarde per jaar is reëel om te vragen;
- De meldingsplicht voor asbest is een verantwoordelijkheid van de gemeente;
- wanneer je ook wil gunnen op kwaliteit, kun je meenemen hoe inschrijver omgaat met de veiligheid en laat ze een plan van aanpak opstellen, zeker bij complexe sloopwerken (zoals midden in het centrum van een stad), (hoe wordt het project aangepakt, welke maatregelen worden genomen en beschrijf innovativiteit);
- Het is verstandig een opdracht voor bodemsanering en sloop bij 1 aannemer neer te leggen, dit heeft zoveel raakvlakken dat dat het beste werkt;
- probleem in de branche van sloop zijn de loonwerkers: die zijn niet gecertificeerd, houden zich niet aan de regels en duiken met de prijs.

Discussiepunten voor 20 mei

- Certificaten

- In het vorig overleg werd gesteld dat ca 70% van de sloopbedrijven beschikt over een BRLSVMS-007-certificaat. Op de site www.veiliglopen.nl is terug te vinden dat slechts iets meer dan 200 bedrijven over dit certificaat beschikken. Bij een specifieke gemeente binnen het Bizob gebied is het zelfs zo dat 100% van de lokale sloopbedrijven niet beschikken over dit certificaat. Daarom nogmaals op de agenda welke certificaten vragen:
 - KOMO procescertificaat SC530
 - VCA
 - procescertificaat BRL SIBK 7000 protocol uitvoering van landbodemsanering met conventionele methoden
 - allemaal, of nog andere?

- Duurzaamheid en innovativiteit: duurzaam slopen, hoogwaardige vormen van verwerking van producten en materialen, inzet van duurzame energietechnieken, Cradle2cradle

- Aansprakelijkheidsverzekering: tot 2.500.000 euro per gebeurtenis, is dat reëel?

- Sociale aspecten: in hoeverre bestaat er mogelijkheden voor initiatieven als aanbieden van leerwerkplaatsen, stageplaatsen, begeleid werken.

Multifunctionele accommodaties

Kerngegevens

Opdrachtgever: (meerdere) gemeenten in Brabant. Het werk behelst de realisatie van een multifunctioneel gebouw, een combinatie van woningen enerzijds en kinderopvang, bibliotheek e.d. anderzijds.

Waarde van de opdracht is wisselend per gemeente waarbij ook private partijen of woningbouwvereniging vaak meebetalen. De totale gemeentelijke begroting varieert van ettelijke tonnen tot een paar miljoen. De Europese drempel wordt nergens overschreden.

Toelichting

Het is duidelijk dat het gaat om een aanzienlijke opdracht. Daarbij kan door de gemeente in principe worden gekozen voor een gesplitste aanbesteding (waarbij eerst een aanbesteding voor ontwerp en bestek wordt uitgezet bij architecten en vervolgens het bestek in de markt wordt gezet) danwel een gecombineerde aanbesteding (*design and construct*) waarin ontwerp en uitvoering in één hand worden opgedragen.

De opdrachtgever in spe vindt dit een lastige keuze. Enerzijds is één aanbesteding efficiënt en is te verwachten dat daardoor een commercieel scherpe aanbidding wordt neergelegd. (onderzoek heeft aangetoond dat besparingen tot 14% reëel zijn)

Tegelijkertijd hebben met name grotere aannemers ervaring met een dergelijke omvangrijke *design and construct*opdracht. Daardoor wordt het MKB vaak uitgesloten en dat wil de opdrachtgever in principe zoveel mogelijk vermijden.

Indien zou worden gekozen voor een separate opdracht aan de architect, geldt dit des te sterker. Het is de gemeente bekend dat jonge, onervaren maar zeer creatieve architecten moeilijk aan de bak komen, juist omdat zij niet eerder een kans hebben gekregen. De gemeente wil deze vicieuze cirkel doorbreken, maar wil tegelijkertijd dat het werk niet al te zeer het karakter krijgt van een "proefkonijn" of experiment. Geen Noord-Zuidlijnachtige toestanden graag!

Hoe moet dit allemaal geregeld worden? Welke elementen moeten in de aanbesteding worden verwerkt? Aan de ene kant moet de aanbesteding voldoen aan de gemeentelijke eisen. Tegelijkertijd moet de aanbesteding voor de markt haalbaar en aantrekkelijk zijn. Welke branchespecifieke onderdelen moeten daarin een plaats krijgen? Welke elementen moeten zeker niet in de aanbesteding terechtkomen?

De bijeenkomst op 7 april heeft de volgende informatie opgeleverd:

- de meningen liepen erg uiteen over de wijze van aanbesteden, toch kan in het algemeen geconcludeerd worden dat ondanks promotie van brancheorganisaties om innovatief aan te besteden MKB partijen hier niet enthousiast over zijn;
- Bij openbare aanbestedingen schrijven MKB-bedrijven over het algemeen niet in, ze zien een dergelijke procedure als een bedreiging;
- partijen geven aan dat voor referenties de gevraagde bedragen niet te hoog moeten zijn en dat het onderwerp van de referentieverklaring goed moet worden omschreven;
- partijen geven aan dat het gebruik van duurzame materialen kostprijs verhogend werkt, indien de gemeente duurzaamheid van toepassing verklaart moeten de prestatie-eisen worden vastgelegd bij aanbesteding;
- vanuit de discussiegroep kwamen weinig tot geen suggesties over het gunnen op kwaliteit.

Discussiepunten voor 20 mei

- Openbare procedure met of zonder voorselectie, overwegingen om niet in te schrijven?
- Haalbaarheid duurzaamheideisen Agentschap voor nieuwbouw en / of beheer en onderhoud
- Gunning op kwaliteit, hoe?
- Sociale aspecten: in hoeverre bestaat er mogelijkheden voor initiatieven als aanbieden van leerwerkplaatsen, stageplaatsen, begeleid werken.

Opdracht voor schoonmaakwerkzaamheden

Kerngegevens

Schoonmaakdiensten voor twee Bizob gemeenten, start uitvoering in de loop van 2010 voor een periode van tenminste vier jaar. Geschatte contractwaarde ligt boven de Europese drempel. Bijzonderheid: inschakeling SW-bedrijven.

Toelichting

De gemeenten wensen haar schoonmaakopdrachten op een bijzondere wijze in de markt te zetten. Niet alleen in het kader van "maatschappelijk verantwoord ondernemen" acht zij het van belang dat zwakke groepen werknemers bij haar opdrachten worden betrokken.

De vraag is of een en ander de eerlijke concurrentie aantast en zo ja, op welke wijze een en ander zoveel mogelijk kan worden voorkomen?

Voor wat betreft de financiële component geldt dat ook deze gemeenten dienen te bezuinigen. Niettemin heeft zij moeten ondervinden dat "goedkoop veelal duurkoop is". Indien prijs voor een belangrijk deel de uitkomst van de aanbesteding bepaalt, wordt te laag ingeschreven en worden kwaliteitsdoelstellingen in de praktijk niet gehaald. Het is daarom van belang om vooral op zoek te gaan naar een "reële prijs"; een prijs die voor zowel de aanbestedende dienst als voor de inschrijver haalbaar is. De gemeente vraagt zich af op welke wijze een en ander in de te organiseren aanbesteding dient te worden verwerkt.

Hoe moet dit allemaal geregeld worden? Welke elementen moeten in de aanbesteding worden verwerkt? Aan de ene kant moet de aanbesteding voldoen aan de gemeentelijke eisen. Tegelijkertijd moet de aanbesteding voor de markt haalbaar en aantrekkelijk zijn. Welke branchespecifieke onderdelen moeten daarin een plaats krijgen? Welke elementen moeten zeker niet in de aanbesteding terechtkomen?

De bijeenkomst op 7 april heeft de volgende informatie opgeleverd:

- gunningscriterium prijs is nog steeds belangrijker dan kwaliteit waardoor een markt van prijsvechters wordt gecreëerd;
- bureaucratie bij aanbestedingen schiet door, voor simpele opdrachten worden omvangrijke programma's van eisen geschreven;
- de mogelijkheden tot stellen van kwalitatieve gunningscriteria zijn talrijk, bijvoorbeeld door te laten beschrijven wat inschrijver onder schoon verstaat;

- aanvullende discussie noodzakelijk om samen na te denken hoe de inrichting van gunningscriteria beter kan aansluiten bij het uiteindelijke resultaat.

Discussiepunten voor 20 mei

Acceptable quality levels

- Kwaliteit kan worden geborgd d.m.v. acceptable quality levels (AQL), ziet de branche hier alternatieven voor en, zo ja, zijn die wenselijk?
- Hoe is voor een aanbesteder te borgen dat hij het juiste AQL niveau in zijn aanbesteding vraagt? Verschil tussen gemeten kwaliteit en ervaren kwaliteit. Een goede score op een te lage norm betekend vaak dat de medewerkers tevredenheid zakt.
- Hoe zijn de verschillende AQLs uit te drukken in kosteneffecten?
- Kwaliteitscontroles worden uitgevoerd door onpartijdige bedrijven, wat zijn de ervaringen van de marktpartijen met dit soort controles?

Overig

- Hoe kunnen kwalitatieve gunningscriteria geformuleerd worden die aansluiten bij het door de opdrachtgever gewenste eindresultaat (dus geen sprake van mooie offertes, maar een mooi resultaat)
 - in te zetten uren meenemen als gunningscriterium?
 - wat als bedrijf te weinig uren inzet?
 - wordt kwaliteit wel bepaald door aantal in te zetten uren?
- Sociale aspecten: in hoeverre bestaat er mogelijkheden voor initiatieven als aanbieden van leerwerkplaatsen, stageplaatsen, begeleid werken.

Aanbesteding elementenverhardingen

Kerngegevens

Opdrachtgever is een Bizob gemeente. Deze heeft met regelmaat opdrachten te vergeven met een relatief beperkte financiële waarde, ruim onder de drempelbedragen. De gemeente Waalre streeft naar langjarige contracten.

Toelichting

De gemeente Waalre streeft nadrukkelijk naar een transparante maar tegelijkertijd praktische en werkbare aanbesteding. Het gaat om opdrachten voor straatwerk met een relatief beperkte financiële omvang. Natuurlijk moet de aanbesteding voldoen aan het beginsel "gelijke kansen voor iedereen". Dit neemt niet weg dat de gemeente Waalre waar mogelijk zeker plaatselijke en lokale bedrijven de mogelijkheid wil geven zich in de aanbesteding te mengen. Dit zijn vaak wat kleinere bedrijven, maar die moeten wel sterk genoeg zijn om opdrachten met enige omvang goed aan te kunnen.

Mede vanuit efficiencyoverwegingen en kosten wil de gemeente Waalre contracten aangaan voor langere duur, bij voorkeur met een looptijd van vier jaar. Daardoor stijgt de totale waarde van het contract. Dat betekent dat de gemeente wel zeker wil weten dat in zee wordt gegaan met een inschrijver die goed is voor zijn geld.

Europese aanbestedingsrechtelijke verplichtingen zijn er niet. De gemeente Waalre behoeft de opdracht enkel te publiceren (conform het huidige lokale inkoopbeleid moet er nationaal openbaar aanbesteed worden, maar gemeente mag en kan hier van afwijken.) en ervoor te zorgen dat de procedure eerlijk verloopt.

Hoe moet dit allemaal geregeld worden? Welke elementen moeten in de aanbesteding worden verwerkt? Aan de ene kant moet de aanbesteding voldoen aan de gemeentelijke eisen. Tegelijkertijd moet de aanbesteding voor de markt haalbaar en aantrekkelijk zijn. Welke branchespecifieke onderdelen moeten daarin een plaats krijgen? Welke elementen moeten zeker niet in de aanbesteding terechtkomen?